

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Пета среща на научната мрежата от специалисти към панела за здравеопазване и хуманно отношение към животните в Европейския орган по безопасност на храните

На 21 и 22 ноември 2012г. се проведе петата среща на научната мрежата от специалисти към панела за здравеопазване и хуманно отношение към животните (АНАВ) в Европейския орган по безопасност на храните (EFSA). В нея участва д-р Георги Чобанов – директор на дирекция "Оценка на риска" в Центъра за оценка на риска към Българската агенция за безопасност на храните.

Често в работата на Европейския орган по безопасност на храните се налага да се извършват консултации с външни за организацията експерти. Това се дължи на факта, че никоя структура не може да си позволи наемането на специалисти от всички области на знанието. По тази причина към EFSA са организирани работни групи и научни мрежи от експерти. Работните групи се сформират за определен проблем и в тях се включват специалисти, които изразяват становището на съответната държава-членка. В научните мрежи от специалисти също се включват експерти от различни държави, но те изразяват своето мнение, а не това на своите държавни институции. И работните групи, и научните мрежи са организирани в различните панели.

Срещата бе открита от Франк Бертие – ръководител на панела.

Последва презентацията относно работата по становище за инфекциозната анемия по съомгата. Заболяването е първоначално констатирано през 1984г. в Норвегия. Настоящото становище разглежда основно патогенността на новия тип на причинителя – NPR0. Въпреки, че това становище не касае пряко интересите на България, важноста му произхожда от факта, че според представителя на Исландия, там до сега не е изолиран класическия вирус, но за това пък NPR0 е откриван многократно.

Според Карън Маккей, работата по облекчаване на кланичните инспекции напредва. До сега са изготвени становищата по отношение клането на домашни свине и птици. Становищата за останалите видове, сред които и дивеча, ще се изготвят до юни 2013г. Облекчаването на ветеринарните инспекции в кланиците бе предизвикано от направени калкулации за стойността им. Стигна се до извода, че прекалено натоварват финансово индустрията. Допълнително при тези инспекции се изразходва много време, а и се налага направата на разрези по каркасите на закланите животни, което предразполага към намаляне на срока на съхранението им. Така, с изготвяне на различните становища може да се постигне едновременно снижаване на разходите и необходимото време за клане и увеличаване на безопасността и годността на храните, приготвени от кланични трупове.

Софи Дхоландер представи работата по становището за треската от долината на Рифт. До момента са изготвени карти за разпространението на огнищата, както и за

разпределението на комарите. Самото становище цели да оцени не толкова проникването на заболяването в ЕС, колкото вероятността за проникване в буферната зона, представляваща страните от другата страна на Средиземно море (Северна Африка). Избран е вече модел, по който да се направи оценката, но все още трудност представлява оценяването на нелегалния внос на животни в тези страни.

Друг аспект от работата на панела е пчелното здравеопазване. Подготвя се становище на панела за разпространението в ЕС на *Aethina tumida* (малък кошерен бръмбар) и *Tropilaelaps* spp. Предвижда се становището да е завършено през февруари 2013г.

Последва изслушване на представителите на държавите-членки за изготвените от тях становища за 2012г. Като най-продуктивни се очертаха Германия, Франция, Белгия, Холандия, Финландия, Великобритания. По-интересните проучвания са:

- Швейцария – кохортно проучване на заболяването Шмаленберг; PRRS при свинете;
- Германия – вероятността за проникване на АЧС посредством завърналите се празни камиони, извозващи свине за други страни; инфекциозна анемия при конете;
- Норвегия – оценяване на риска при манипулации (ловене, маркиране, вземане на кръвни проби и др.) с дивеча във връзка с извършвания мониторинг за болести по животните; разлики в практиките за хуманно отношение към животните при нормални ферми и при биологично производство.

След изслушването на участниците в срещата, представителите на панела потвърдиха своята идея за разработване на платформа, на която да се отбелязват темите на възложените мандати за оценка на риска преди още да е започнала работата по тях. По този начин ще е възможно да се редуцира дублирането на работата в различните държави-членки и като следващ етап – ще се създаде възможност за коопериране м/у риск оценяващите институции в държавите-членки. Това би довело до много по-ефективна работа, особено в случаите, когато се касае за общ проблем в съседни страни.

Според представителя на Великобритания (Хелън Робърдс) не всяка държава може сама да оцени риска. По тази причина създаването на подобна платформа би подпомогнало особено много страни с подобен проблем.

Представена бе идея на панела през 2013 година да се проведе колоквиум по отношение на климатичните промени и влиянието им върху потенциалните рискове.

Обсъден бе проблема с нарастващия брой случаи на констатирана ехинококоза, причинена от *Echinococcus multilocularis*. На този етап, всяка държава-членка сама решава какви проучвания ще извършва. Според представителя на Германия, EFSA следва да даде предложение за унифициране на доброволния мониторинг. Само по този начин ще може да се сравнят данните от различните държави-членки.

Извършено е проучване за параметрите на водната баня за зашеметяване на птици са проведени проучвания в кланици, като зашеметяването е ставало при различни условия. Натрупаните данни са анализирани с подходящ модел. Анализът до тук е показал, че има нужда от по-нататъшно проучване, тъй като трябва да се осигури метод, даващ гаранции за 100% зашеметяване.

Изготвил:

д-р Г. Чобанов – директор на дирекция “ОР”
Център за оценка на риска, БАБХ